

FÖRFRUKTSVÄRDE

Förfruktsvärde beskrivs ibland som ”Kväve i mark och skörderester från föregående gröda som kommer efterföljande gröda tillgodo”. Det uttrycks i motsvarande mängd handelsgödselkväve. Det är emellertid inte hela sanningen, utan det är viktigt att skilja på:

Skördepåverkan:

- Sanering av sjukdomar
- Förbättrad struktur
- Säkrare etablering

Kväveefterverkan:

- Det extra kväve som är kvar i marken efter en kväverik förfrukt.

När man gör en gödslingsplan tar man hänsyn till

skördepåverkan - genom att anpassa den förväntade skörden efter förfrukt och

kväveefterverkan – genom att korrigera kvävegivan efter förfrukt.

Jordbruksverket kräver i sina föreskrifter* att lantbrukare inom känsliga områden ska göra en växtodlingsplan eller motsvarande. I växtodlingsplanen ska gödslingsbehovet till varje enskild gröda beräknas och utgå från förväntad skörd. Den förväntade skörden bestäms utifrån fältets avkastningspotential och förfrukten (skördepåverkan).

Efter att ha bestämt det totala kvävebehovet korrigerar man sedan för stallgödselns långtidseffekt, förfruktseffekt, eventuell mulljord samt tillförsel av stallgödsel och andra organiska gödselmedel. Kvävebehovet korrigeras då utifrån förfruktens kväveefterverkan.

Nedanstående siffror är hämtade ur Riktlinjer för gödsling och kalkning 2015.

Tabell Olika gröders förfruktsverkan uttryckta som skördepåverkan kg/ha, och som Kväveefterverkan, kg N/ha.

| Förfrukt | Skördepåverkan i efterföljande gröda, kg/ha | | Kväveefterverkan i efterföljande gröda, kg N/ha | |
|---------------|---|--------|---|--------|
| | Höstsäd | Vårsäd | Höstsäd | Vårsäd |
| Höstsäd, korn | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Havre | 700 | 0 | 0 | 0 |
| Höstraps | 1200 | | 40 | |
| Våroljeväxter | 800 | 500 | 20 | 20 |
| Foderarter | 1000 | 500 | 35 | 25 |
| Åkerbönor | 700 | 700 | 25 | 25 |
| Potatis | 800 | 800 | 10 | 10 |
| Socketbetor | 500 | 800 | 25 | 20 |
| Blandvall | 800 | 500 | 40 | 40 |
| Gräsvall | 400 | 200 | 15 | 15 |

* Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.

| Grödtyp | Kväveeffterverkan Kg N/ha | |
|---|--|--|
| | Höstplöjning | Vårplöjning |
| Fånggröda eller mellangröda insådd i vår- eller höstsådd | | |
| Rajgräs | 0 | 0 |
| Rödklöver | 25 | 35 |
| Vitklöver | 30 | 35 |
| Rödklöver + rajgräs i blandning | 15 | 10 |
| | | |
| Gröngödslingsvall | Tidig höstplöjning och höstsådd | Sen höst- eller vårplöjning och vårsådd |
| Rödklöver, alsikeklöver | 60 | 70 |
| Rödklöver + gräs | 40 | 50 |
| Vitklöver | 70 | 80 |
| Vitklöver + gräs | 50 | 60 |
| Rajgräs | 0 | 0 |